

Finanssivalvonta

FIVA 4/01.03/2021

Lausuntopyyntö käteisautomaattinostojen asiakashinnoittelusta

Toimijoiden on voitava asettaa maksut markkinaehtoisesti

- Käteinen poikkeaa muista käytettävistä maksuvälineistä. Käteinen on keskuspankin myöntämä instrumentti. Käteisen jakelusta ja käytöstä aiheutuviin kustannuksiin osallistuvat kaikki ne osapuolet, jotka käteistä käsittelevät.

Suomessa pandemia on kiihdyttänyt käteisen kysynnän vähenemistä. Suomen [Pankin kuluttajakyselyn](#) mukaan ei ole odotettavissa, että käteisen kysyntä ja käyttö palaavat pandemiaa edeltävälle tasolle.

Käteisellä on yhteiskunnallista merkitystä. On erityisryhmiä ja -tilanteita, joissa käteisasiat nousevat esille. Usein kyse on monitahoisista haasteista, joihin ratkaisu voi sääntelyn sijasta löytyä toimijoiden välisestä yhteistyöstä.

Automaattinostojen määrä romahti vuonna 2020

Käteisnostojen määrä on vähentynyt jo vuosia. Koronapandemia kiihdytti entisestään käteisen kysynnän vähenemistä. [Suomen Pankin käteistilastojen](#) mukaan vuonna 2020 käteisnostoja tehtiin automaateilla 28 % vähemmän edellisvuoteen verrattuna. Euromääräisesti käteistä nostettiin 25 % vähemmän vuoteen 2019 verrattuna.

1 Tyytyväisyys käteisen yleiseen saatavuuteen on parantunut edelleen

Suomen Pankki seuraa aktiivisesti käteisen saatavuutta ja käytettävyyttä kuluttajakyselyillä. Suomen Pankin tutkimuksen [Koronapandemian vaikutukset maksamiseen \(2020\)](#) mukaan käteisen yleinen saatavuus pankkiautomaateista, pankkikonttoreista ja kaupoista on edelleen parantunut.

2 Käteisen saatavuuden maantieteellinen kattavuus on hyvä

Käteistä nostetaan automaattien lisäksi myös kaupoista tai pankkikonttoreista. Pankista voi saada käteistä myös erikseen tilaamalla, erillistä käyntiä konttorissa ei aina edellytetä.

3 Käteistä kysytään ja käytetään edelleen, mutta jatkuvasti vähemmän

Käteistä voi edelleen käyttää maksuvälineenä.

Finanssialan tuoreen [Säästäminen, luotonkäyttö ja maksutavat](#)-tutkimuksen mukaan 60 % vastaajista arvioi käteisen käytön loppuvan Suomessa. Vastaajista 29 % arvioi, ettei käteisen käyttö tule loppumaan Suomessa koskaan.

[Suomen Pankin kuluttajakyselyn \(2019\)](#) mukaan käteistä käytettiin maksuihin useimmiten päivittäistavarakaupoissa, kahviloissa, henkilöiden välisissä rahasiirroissa, kirpputoreilla ja lähiliikenteessä.

4 Käteisen sijasta maksuja tehdään enenevässä määrin korteilla tai älypuhelimilla

Suomessa yleisin maksuväline on debit-kortti, jonka asiakkaalle myöntää asiakkaan pankki. Finanssiala ry:n [Säästäminen, luotonkäyttö ja maksutavat](#)-tutkimuksen mukaan haastatelluista 88 % maksaa tavallisimmin päivittäistavaraostoksen kortilla, 9 % käteisellä. Finanssialan tutkimuksen tulos on linjassa [Suomen Pankin viimeisimpään kuluttajakyselyyn](#).

Debit-kortti on tilinkäyttöväline, jonka avulla asiakas voi käyttää tilinsä varoja. Debit-korttia käyttämällä asiakas voi nostaa niin halutessaan pankkitilinsä varoja myös käteisenä.

Finanssialan tuoreen [Säästäminen, luotonkäyttö ja maksutavat](#)-tutkimuksen mukaan 11 % vastaajista ei nosta käteistä juuri koskaan.

FINANSSIALA RY

Taina Ahvenjärvi